

Bediüzzaman niçin hediye almazdı? Peygamberimiz Efendimiz hediye alırken, Bediüzzaman'ın almaması sünnete muhalif değil midir?

Hediye almamasının nedenini Bediüzzaman Hazretleri kendisi, İkinci Mektup adlı risalede şöyle açıklamaktadır:

"... Eski Said minnet almazdı. Minnetin altına girmektense ölümü tercih ederdi. Çok zahmet ve meşakkat çektiği halde kaidesini bozmadı. Eski Said'in, senin bu biçare kardeşine irsiyet kalan şu hasleti ise, tezehhüd ve sun'î bir istiğnâ değil, belki dört beş ciddî esbaba istinat eder."

"Birincisi: Ehl-i dalâlet, ehl-i ilmi, ilmi vasıta-i cer etmekle itham ediyorlar, "İlmi ve dini kendilerine medar-ı maişet yapıyorlar." deyip insafsızcasına onlara hücum ediyorlar. Bunları fiilen tekzip lâzımdır."

"İkincisi: Neşr-i hak için enbiyaya ittibâ etmekle mükellefiz. Kur'ân-ı Hakîmde, hakkı neşredenler "Benim mükâfâtımı vermek ancak Allah'a aittir." Yunus Sûresi, 10:72; Hûd Sûresi, 11:29; Sebe' Sûresi, 34:47. diyerek insanlardan istiğnâ göstermişler. Sûre-i Yâsin'de "Doğru yolda olan ve sizden hiçbir ücret istemeyen kimselere tâbi olun." Yâsin Sûresi, 36:21. cümlesi, meselemiz hakkında çok mânidardır."

"Üçüncüsü: Birinci Sözde beyan edildiği gibi, Allah namına vermek, Allah namına almak lâzımdır. Halbuki, ekseriya ya veren gafildir; kendi namına verir, zımnî bir minnet eder. Ya alan gafildir; Mün'im-i Hakikîye ait şükrü, senâyı zâhirî esbaba verir, hata eder."

"Dördüncüsü: Tevekkül, kanaat ve iktisat öyle bir hazine ve bir servettir ki, hiçbir şeyle değişilmez. İnsanlardan ahz-ı mal edip o tükenmez hazine ve defineleri kapatmak istemem. Rezzâk-ı Zülcelâle yüz binler şükrediyorum ki, küçüklüğümden beri beni minnet ve zillet altına girmeye mecbur etmemiş. Onun keremine istinaden, bakiye-i ömrümü de o kaideyle geçirmesini rahmetinden niyaz ediyorum."

"Beşincisi: Bir iki senedir çok emâreler ve tecrübelerle kat'î kanaatim oldu ki, halkların malını, hususan zenginlerin ve memurların hediyelerini almaya mezun değilim. Bazıları bana

dokunuyor; belki dokunduruluyor, yedirilmiyor, bazan bana zararlı bir surete çevriliyor. Demek gayrın malını almamaya mânen bir emirdir ve almaktan bir nehiydir."

"Hem bende bir tevahhuş var. Herkesi her vakit kabul edemiyorum. Halkın hediyesini kabul etmek, onların hatırını sayıp istemediğim vakitte onları kabul etmek lâzım geliyor. O da hoşuma gitmiyor. Hem tasannu ve temellükten beni kurtaran bir parça kuru ekmek yemek ve yüz yamalı bir libas giymek, bana daha hoş geliyor. Gayrın en âlâ baklavasını yemek, en murassâ libasını giymek ve onların hatırını saymaya mecbur olmak, bana nâhoş geliyor."

"Altıncısı: Ve istiğnâ sebebinin en mühimi, mezhebimizce en muteber olan İbn-i Hâcer diyor ki: '*Salâhat niyetiyle sana verilen birşey sâlih olmazsan kabul etmek haramdır.*' "

"İşte, şu zamanın insanları, hırs ve tama' yüzünden, küçük bir hediyesini pek pahalı satıyorlar. Benim gibi günahkâr bir biçareyi, sâlih veya velî tasavvur ederek, sonra bir ekmek veriyorlar. Eğer -hâşâ- ben kendimi sâlih bilsem, o alâmet-i gururdur, salâhatin ademine delildir. Eğer kendimi sâlih bilmezsem, o malı kabul etmek caiz değildir. Hem âhirete müteveccih a'mâle mukabil sadaka ve hediye almak, âhiretin bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yemek demektir."(1)

Yukarıda sıralanan gerekçelerden de anlaşılacağı gibi, bazı özel durumlarda hediye almamak normal, hatta elzem bile olabiliyor. Bu özel durumlar bir istisna olmasından, genel kaide ve hükümlere bir zarar vermez. Hediyeleşmek bir sünnettir, dolayısı ile genel bir kaidedir. Üstad'ın bu kaidesi ise istisnai ve özel bir durumdur. Bununla birlikte bir insan bir kere de hediye alsın, sünneti yerine getirmiş olur. Karşılığını bir şekilde vermek şartıyla Üstadımız hediye almıştır.

(1) bk. [Mektubat, İkinci Mektup.](#)